

Факултет _____

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

(Број захтева)

(Назив већа научних области коме се захтев упућује)

(Датум)

ЗАХТЕВ

за давање сагласности на предлог теме докторске дисертације

Молимо да, сходно члану 46. ст.5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду ("Гласник Универзитета", број 131/06), дате сагласност на предлог теме докторске дисертације:

(пун назив предложене теме докторске дисертације)

НАУЧНА ОБЛАСТ _____

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име , име једног од родитеља и презиме кандидата:

2. Назив и седиште факултета на коме је стекао високо образовање:

3. Година дипломирања:

4. Назив магистарске тезе кандидата:

5. Назив факултета на коме је магистарска теза одбрањена:

6. Година одбране магистарске тезе:

Обавештавамо вас да је

(назив надлежног тела факултета).

на седници одржаној

размотрило предложену тему и закључило да је тема

подобна за израду докторске дисертације.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Прилог: 1. Предлог теме докторске дисертације са образложењем.

2. Акт надлежног тела факултета о подобности теме за израду докторске дисертације.

Пријава докторске дисертације

(Попуњава кандидат)

Презиме: Маројевић

Име: Радисав

Број индекса: -

Адреса: Никшић

Број телефона: +38267410204

e-mail: radisavmarojevic@gmail.com

Предложени наслов теме
докторске дисертације

Слобода - љубав - патња: Егзистенцијализам и Хришћанство у дијалогу

Потпис кандидата

Радисав Маројевић

Подаци о комисији

(Попуњава ментор)

Потпис ментора

Б. Мијаковић

Предлог чланова комисије:

члан комисије

Еп. Порфирije Петрић

члан комисије

доц. др Божан Јуксаревић

Прилози:

1. Образложење теме
2. Curriculum vitae
3. Библиографија
4. Уплата накнаде за одобрење теме на рачун 810-2046666-36 са позивом на број 11 (искључиво за дисертације по старом програму)

одобрено веће струч.
19.11.2013

Б. Мијаковић

Упутство за састављање образложења теме:

1. Предмет и циљ рада
2. Методе које ће се у истраживању применити
3. Основне хипотезе од којих ће се полазити у истраживању
4. Опис садржаја (структуре по поглављима) рада
5. Очекивани резултати
6. Списак литературе која ће се користити.

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

МОЛБА

Молим Вас да ми одобрите тему за израду докторског рада под насловом

Слобода – љубав – патња: Егзистенцијализам и Хришћанство у дијалогу.

Тема је одабрана у договору са проф. др Богољубом Шијаковићем.

У прилогу достављам свој животопис, списак објављених и необјављених радова и предлог теме са образложењем и литературом.

У Београду, септембра 2013.

с поштовањем

Радисав Маројевић

магистар богословских наука

Животопис

Рођен сам у Никшићу 19. 04. 1975., гдје сам и завршио Основну школу. Похађао сам Средњу Војну школу од 1990-1994. у Сплиту, Крушевцу и Тивту. По завршетку уписујем студиј философије на Филозофском факултету у Никшићу, гдје и дипломирам 2000.

Положио сам све потребне диференцијалне испите и уписао последипломске студије на Православном богословском факултету Универзитета у Београду на смјеру за философију, које сам окончао 08. 07. 2010. одбранивши магистарску тезу под насловом *Хришћанска онтологија личности и Левинасова феноменологија субјективности*. Превођим са руског, служим се њемачким и енглеским језиком. Живим у Никшићу.

Радисав Маројевић: Библиографија
објављених и необјављених радова

Монографија

- *Хришћанска онтологија личности и феноменологија субјективности*, Институт за теолошка истраживања, ПБФ Универзитета у Београду, Београд: 2010.

Чланци

- „Слобода, морал и право“, *Филозофски сусрети* III, Београд, 2002: 77-87.
- „Капи слободе“, *Светигора*, 141: 22-24.
- „Евхаристија и агапа“, *Светигора*, 142: 45.
- „Особености корелације морала и права“, *Светигора*, 147: 22-24.
- „Однос Закона и Благодати“, *Светигора*, 150: 49.
- „Културно-историјски типови Данилевског“, *Светигора*, 159-160, 2005: 47.
- „Словенофили – критичари западне цивилизације“, *Светигора*, 161, 2005: 42.
- „Основе оноματοлогије Павла Флоренског“, *Слово*, 77-83.
- „Философија имена“, *Свевиђе*, 30, 2006: 6-7.
- „Основне карактеристике учења Василија Великог о Светом Духу“, *Свевиђе*, 60, 2010: 18-20.
- „Специфичне одлике Атонског спора о Имену Божијем“, *Смисао*, I/1-2 (2012) 121-128.
- „Нихилизам и Православље: Ниче, Хајдегер, Јанарас“, *Српска теологија данас* 2012 – у штампи.

Прикази

- „Православље – наслеђе византијског предања“, [Василије Татакис, *Византијска философија* (Хеленска патристичка и византијска философија), 2. издање, „Јасен“, Никшић: 2002], *Свевиђе*, 5: 29.
- „Човјек зна и свјестан је да зна“, (Стивен Е. Тулмин, *Људски разум*, „Јасен“, Никшић, 2002), *Светигора*, 135-136: 55.
- „Истином до знања“, (Дејвид Хемлин, *Теорија сазнања*, „Јасен“, Никшић: 2001), *Светигора*, 137-138: 54-55.
- „Темпоралност живљења“, (Јоханес Фабијан, *Вријеме и Друго*, „Јасен“, Никшић: 2001), *Светигора*, 139-140: 57.
- „Вреле сузе, кључ Раја“, („Из ризнице богословља“, „Видослов“ – „Бијели Павле“, Требиње – Никшић: 2003), *Светигора*, 145: 54.
- „Душа никад не умире“, („Човек Богочовека Христа“, споменица - зборник, „Интерклима – графика“, Врњци, Београд: 2004), *Светигора*, 148: 57.

- „Мученици, страдалници - Христа ради“ (Јеромонах Дамаскин Орловски, *Мученици, исповедници и подвижници благочаића Руске Православне Цркве 20. столећа* (избор), *Књига страдања и утехе*, „Финеграф“, Београд: 2003), *Светигора*, 151: 56.
- „Ипсеитет истости“, (Пол Рикер, *Сопство као Други*, „Јасен“, Београд – Никшић: 2004), *Светигора*, 153: 55.
- „Утваре прошлости“, (Жак Дерида, *Марксове сабласти*, „Службени лист СЦГ“ – „Јасен“, Београд, „Графичар“, Ужице: 2004), *Светигора*, 154: 57.
- „Фрагмент – свјесна форма Андрићеве прозе“, (Радоман Рацо Станишић, *Иво Андрић, Знакови поред пута, предговор и тематизација*, „Фондација Радоман Рацо Станишић, Подгорица: 2005), *Голија*, 2006: 88-89.
- „Покајање је залога спасења“, (епископ Јован Пурић, *Словесна служба острошка*, „Манастир Острог“, „ИП Православна реч“, Никшић – Нови Сад: 2009), *Свевиће*, 55, 2009: 42-43.
- „Приличје Божије у човеку“, (епископ Јован Пурић, *Људско лице Бога*, „ЈП Службени гласник, Београд: 2010), *Православље*, новембар 2010: 30.
- „Икона – свештени подсјетник“, (епископ Јован Пурић, прир., *Имена и натписи на иконама: приручник за иконописце*, „Академија Српске Православне Цркве за уметности и конзервацију, Београд: 2010), *Православље*, новембар 2010: 30-31.
- „Тријумф свјесног над несјвесним“, (Ана Фројд, *Ја и механизми одбране*, „Академска књига“, Нови Сад: 2010), *Смисао*, 3 (2013) 206.

Преводи

- Керн, Кипријан, архим., *Патрологија* (дио „Апологете“, са руског: *Патрология*, архим. Киприан Керн, Киев: 2003), „Пролог“, Врњачка Бања: 2006.
- Харт, А, „Едмунд Хусерл и феноменолошки покрет у Русији 10-их и 20-их година“ (са руског: А. Хаардт, „Эдмунд Гуссерль и феноменологическое движение в России 10-их и 20-их годов“), *Свевиће*, 57-58, 2010: 13-15; 61, 2010: 11-14.
- Јован Златоуст, Свети, „О васпитању дјече“ (одломак) (са руског: Святитель Иоанн Златоуст, из „Слова о воспитании детей“), *Светигора*, 2006.
- Курајев, Андреј, ђакон, „Пасха – пут из ада“ (са руског: диакон Андрей Кураев, „Пасха – путь из ада“, из књиге *Школьное богословие*, М. Фонд „Благовест“, 1999), *Светигора*, 165: 8-11.
- Помазански, Михаил, протопрезвитер, „Пресвета Дјева Марија је Богородица“, (са руског: протопрезвитер Михаил Помазанский, *Догматическое богословие*, Фонд „Христианская жизнь“, Клин, 2001: 171-177), *Свевиће*, 36, 2007: 9-10.
- Никоненко, С. Виталиј, „Цјеловитост руске философије као методолошки проблем“, (са руског: Виталий С. Никоненко, „Целостность русской философии

как методологическая проблема“, Русская философия. Новые исследования и материалы, СПб., 2001: 78-85), *Луча* XXIII – 2 (2009): 217-225.

- Бичков, В. Виктор, *Естетика Отаца Цркве*, (са руског: Бычков, В. В., *Aesthetica partum I Эстетика Отцов Церкви / Апологеты Блаженный Августин*), „Службени гласник“, „Хришћански културни центар“, Београд: 2010.

- Межуев, В. М., „Дијалог као начин међукултуралног општења у савременом свијету“, (са руског: Межуев, В. М., „Диалог как способ межкультурного общения в современном мире...“, *Вопросы философии*, 9, 2011: 65-73), *Свевиђе*, 72, 2012: 26-27.

- Арк. Шуфрин, „Безблагодатне мисли“ (философија Другог), [са руског: Арк. Шуфрин, „Безблагодатные мысли“ (философия Другого), „Онтология - эстетика – религиозна философия“, Санкт-Петербург, 1993], *Смисао*, 3 (2013) 93-98.

- Берђајев, Николај, *О вриједности хришћанства и недостојности хришћана*, [(са руског: Николай Бердяев, *О достоинстве христианства и недостоинстве христиан*, Оп.: Варшава: Добро, 1928; Париж: YMCA-Press, 1928. 29 с. (Серия „Христианство, атеизм и современность“, № 1)] „Свјетилник“, Никшић – у штампи.

Образложење теме докторског рада

СЛОБОДА – ЉУБАВ – ПАТЊА: ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛИЗАМ И ХРИШЋАНСТВО У ДИЈАЛОГУ

Предмет и циљ дисертације

Намјера овог рада је да реализује сусрет егзистенцијализма и Хришћанства у вези са проблемима слободе, љубави и патње, њиховог међусобног односа и повезаности. При том напомињемо да под егзистенцијализмом подразумевамо разне философије егзистенције, а у њима обрађујемо првенствено оно што се тиче поменутих проблема који су и предмет нашег рада. Тежиште за расправу о наведеним проблемима налазимо како у философијама егзистенције Кјеркегора, Јасперса, Хајдегера, Марсела, Сартра, Камија, тако и у хришћанској мисли коју репрезентују Свети Оци, и у већој или мањој мјери разни савремени мислиоци, попут Берђајева, Евдокимова, Зизиуласа, Лудовикоса.

Ван оквира систематске теорије егзистенцијализам се појављује као начин виђења и објашњења човјека; бави се проблемом његовог постојања, значаја и смисла. Фокусирана на питања индивидуалног постојања, философија егзистенције је тиме лишена откривања општеважећих, апсолутних категорија и објективних принципа, што је и разлог њеног тешког примјењивања у области васпитања. Кључни појам ове философије је **егзистенција**, која означава човјека у његовој индивидуалности. Она је различито посматрана са становишта мислилаца који репрезентују ту философију. Тако, Јасперс и Кјеркегор повезују доживљај егзистенције са Богом, насупротив Хајдегеру и Сартру, који пак истичу да је и сами човјек најприје ништа. С друге стране, оно што, према убјеђењу Светих Отаца, представља кључну чињеницу у односу индивидуе и личности, која је одређујућег карактера, је да је личност несхватљива без слободе, јер је она слобода да се буде други, али не слобода у неком аксиолошком смислу. Дакле, не слобода *од* другог, већ слобода *за* другог. Круцијалним се сматра то да можемо вољети само ако смо личности. Јер, изван личности нема праве љубави, исто као што изван заједнице нема личности. Једна личност онтолошки није могућна. То потврђује Света Тројица као вјечна заједница Оца, Сина и Светог Духа. То свједочи Јеванђеље својом гласовитом сентенцом „Бог је љубав“ (1. Јн. 4, 8, 16), управо стога што је Тројица, заједница која почива на

различности, а не на истости. Једино ако волимо друге зато што су различни од нас живимо у слободи као љубави и у љубави као слободи, у заједници која „чува“ идентитет и оног који љуби и љубљенога. Патња је у тијесној повезаности са духовношћу, са слободом, са човјековом личношћу, и изван оквира те свезе не би ни ваљало тражити одговоре у погледу одређења њене суштине. Љествица духовног уздицања и усавршавања човјека увијек је обogaћена одређеним видом патње. Човјек би чак, на том путу, у некој мјери и могао да поклекне, али би свако одрицање од духовности и слободе у неком смислу несумњиво водило губљењу његовог достојанства.

Предмет дисертације је истраживање које се тиче значења израза *слободе*, *љубави* и *патње*, појмова који су од великог значаја за разумијевање основних постулата религиозне философије, као и вјероисповиједних догмата на којима се темељи Хришћанство. Будући да наше истраживање претендује на успостављање дијалога између представника егзистенцијалистичког философског правца и одређених православних мислилаца, разумије се, оних који су се умногоме бавили овом темом, оно ће се кретати у оквирима њихових становишта, без узимања у обзир сагледавања те проблематике из угла других философских праваца.

Дисертација има за циљ да истражи улогу и значај наведених трију појмова унутар дијалога вођеног између поменутих мислилаца, покушавајући да да сопствени допринос рјешавању представљене проблематике.

Основне претпоставке истраживања

У истраживању наведене теме полазимо од следећих претпоставки:

1) И у философијама егзистенције и у Хришћанству појмови слобода, љубав и патња имају битну улогу, а њихово расветљавање је кључ за разумијевање оба учења.

2) Сусрет наведених учења показује да међу њима постоји мноштво сличности, али и круцијалних разлика које су од великог значаја за очување њихове аутентичности.

3) Сагледавање међусобне повезаности слободе, љубави и патње кроз призму односа егзистенцијализма и Хришћанства умногоме ће разјаснити дату проблематику и омогућити квалитетније валоризовање понуђених рјешења.

Прелиминарни опис садржаја дисертације (структура по поглављима)

I Увод

1. Егзистенцијалистичко схватање човјека
2. Специфична обиљежја хришћанске антропологије

II Слобода

1. Слобода – блаженство које се налази у човјеку
2. Слобода – отварање путева егзистенције
3. Слобода и вјера
4. Бунтом до слободе
5. Слобода – чежња за вјечним животом
6. „Нова духовност“ – пут до истинске слободе
7. Слобода и стваралаштво
8. Закључак

III Љубав

1. Авраам – символ очинске љубави
2. Љубав и апсурдност живљења
3. Љубав – фундаментална категорија личности
4. Љубав – тријумф над смрћу
5. Љубав – благодатна сила
6. Закључак

IV Патња

1. Патништво – трагање за Богом
2. Апсурдом до самоубиства
3. Патња – неизоставни чинилац човјечијег постојања
4. Есхатолошка вјера – пут до вјечног живота
5. Закључак

V Закључак

VI Прелиминарна библиографија

- Алфејев, еп. Иларион, „Учење Кападокијских Отаца о Светој Тројици“, www.verujem.org.
- Алферов, А. А., *О концепции всемирной истории К. Яанерса*, Известия вузов. Сев.-Кавк. регион. Обществ. Науки, №3, 1997.
- Берђајев, Николај, *Философија слободе I, II*, Београд: Логос-Ант 1996-97.
- Берђајев, Николај, *Егзистенцијална дијалектика Божанског и људског*, Београд: Логос-Ортодос 1995.
- Берђајев, Николај, *О човековом позвању*, Београд: Zepter Book World 2000.
- Берђајев, Николај, *Смисао стваралаштва I, II*, Београд: Логос-Ант 1996.
- Берђајев, Николај, *Судбина човека у савременом свету*, Београд: Логос 1999.
- Блум, Антоније, *На путевима к Богу живом*, Цетиње: Светигора 2003.
- Больнов, Отто Фридрих, *Философия экзистенциализма*, СПб.: Лань 1999.
- Бохенский, Ю.М., *Современная европейская философия*, www.vusnet.ru
- Вишеславцев, Борис, *Вечно у руској философији*, Београд: Логос 2007.
- Вэлэнс, Альфонс де, *Заметки о понятии страха в современной философии*, www.vusnet.ru
- Гундјајев, руски патријарх Кирил, *Слобода и одговорност: у потрази за хармонијом: људска права и достојанство личности*, Београд: ПБФУ, ИТИ, Гласник 2010.
- Демидов, А. Б., *Феномены человеческого бытия*, Минск: Экономпресс 1999.
- Евдокимов, Павле, „Тајна човекове личности“, *Теолошки погледи*, X, 4/1977, 232-243.
- Евдокимов, Павле, *‘Људа љубав Божија’*, Света Гора Атонска: Манастир Хиландар 1993.
- Зизиулас, митр. Јован, „Заједница и другачијост 1, 2“, *Светигора*, 30-3/1994, 22-24 и 32/1994, 31-33.
- Зизиулас, митр. Јован, „Истина и заједница“, *Беседа*, 1-4/1993, 49-92.
- Зизиулас, митр. Јован, „О људској способности и неспособности: теолошко истраживање личности“, Београд: Богословски факултет СПЦ 1998.
- Зизиулас, митр. Јован, *Догматске теме*, Нови Сад: Беседа 2001.
- Зизиулас, митр. Јован, *Еклисиолошке теме*, Нови Сад: Беседа 2001.
- Зизиулас, митр. Јован, *Од маске до личности*, Подгорица: Октоих 1999.
- Зотов, А. Ф., Мельвиль, Ю. К., *Западная философия XX века*, Московский Государственный университет им. М. В. Ломоносова, Философский факультет, www.vusnet.ru
- Јанарас, Христо, *Азбучник вере*, Нови Сад: Беседа 2008.
- Јасперс, Карл, *Ум и егзистенција*, Београд: Плато 2000.
- Јасперс, Карл, *Филозофска вера*, Београд: Плато 2000.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Од Откривења до Царства Небеског*, Острог-Тврдош-Никшић-Врњци 2010.

- Јевтић, еп. Атанасије, „Увод у теологију Кападокијских Отаца о Светоме Духу“, *Теолошки погледи*, VI, 1, 1973 (22-35).
- Јевтић, еп. Атанасије, *Живо Предање у Цркви*, Врњачка Бања-Требиње: Св. Симеон Мироточиви – Видослов Тврдошки 1998.
- Јевтић, еп. Атанасије, *На путевима Отаца*, књ. I, Београд: Храст 1991.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Патрологија*, св. II, Београд: Православни Богословски факултет, 1984.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Трагање за Христом*, II издање, Београд: Храст 1993.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Философија и теологија*, Врњачка Бања: Св. Симеон Мироточиви 1994.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Христос Алфа и Омега*, Врњачка Бања: Св. Симеон Мироточиви 2000.
- Јокић, Вујадин, *Филозофија Серена Кјеркегора*, Подгорица: ДЕЕЦГ 1999.
- Ками, Албер, *Мит о Сизифу*, Моно, Toros – Manana Press 1999.
- Ками, Албер, *Странац*, Београд: Verzalpress 1998.
- Камю, А., *Творчество и свобода*, Сборник, М.: Радуга 1990.
- Карелин, Рафаил, *Тајна спасења*, Србиње: Богословско братство 2003.
- Карсавин, Лев, *Поэма о смерти*, www.vusnet.ru
- Карсавин, Лев: *Путь Православия*, Москва: Фолио, 2003.
- Kierkegaard, Sören: *Ili – ili*, Veselin Masleša – Svjetlost, Sarajevo, 1990.
- Кјеркегор, Серен: *In vino veritas*, Градац, Чачак, 1994.
- Кјеркегор, Серен: *Болест на смрт*, Плато, Београд, 2000.
- Кјеркегор, Серен: *Бревијар*, Графос, Београд, 1979.
- Кјеркегор, Серен: *Две расправе*, Графос, Београд, 1982.
- Кјеркегор, Серен: *Осврт на моје дело*, Графос, Београд, 1981.
- Кјеркегор, Серен: *Појам стрепње*, Српска књижевна задруга, Београд, 1970.
- Кјеркегор, Серен: *Понављање*, Дерета, Београд, 2005.
- Кјеркегор, Серен: *Страх и дрхтање*, БИГЗ, Београд, 1975.
- Кјеркегор, Серен: *Филозофске мрвице*, Графос, Београд, 1980.
- Коссак, Е., *Екзистенциализм в философии и литературе*, М., Политиздат, 1980.
- Кралечкин, Дмитрий, *Анекдот и онтология*, www.vusnet.ru
- Кувакин, В. А., *Религиозная философия в России начало XX века*, Москва, „Мысль“, 1980.
- Лавриненко, В. Н, ред, *Философия*, 2-е изд., испр. и доп., М., Юристъ. 2004.
- Левин, Г. Д., „Свобода воли. Современный взгляд“, info@i-u.ru
- Левицки, Сергеј, *Огледи из историје руске философије*, Логос, Београд, 2004.
- Лунчарский, А., *Самоубийство и философия*, www.vusnet.ru
- Мајендорф, Јован, протојереј: *Увод у светоотачко богословље*, I, II, Врњачка Бања: Пролог, 2005.
- Максим Исповедник, Свети, *400 глава о љубави*, Призрен, 1992.
- Мамардашвили, М. К., *Категория социального бытия и метод его анализа в экзистенциализме Сартра*, www.vusnet.ru
- Марсель, Габриэль, *Быть и иметь*, www.vusnet.ru

- Марсель, Габриэль, *К трагической мудрости и за ее пределы*, www.vusnet.ru
- Мацукас, Никос А.: *Проблем зла*, Каленић, Крагујевац, 2005.
- Мидић, еп. Игнатије: „Онтологија и етика у светлу христологије Св. Максима“, *Саборност*, 1-4, год. IX (2003) 13-59.
- Мидић, еп. Игнатије: *Сећање на будућност*, Београд: Повереништво манастира Хиландара у Београду, 1995.
- Несмелов, Виктор: *Наука о човеку*, ЦИД Подгорица – Филозофски факултет Никшић, Подгорица: Никшић, 2010.
- Павловић, Бранко, *Метафизика и егзистенција*, Плато, Београд, 1997.
- Попов, Василије: *Православље и слобода*, зборник, Светигора, Цетиње, 2006.
- Поповић, Јустин, *Тајне вере и живота*, Манастир Ћелије, Ваљево, 2000.
- Поповић, Јустин: „Над тајном младенца Исуса“ (1924), у: *Зеница трагизма* (кратки списи – 1923-1940), Ниш: Просвета, 1998.
- Поповић, Јустин: „Проблем саборности у Српској Цркви“ (1926), у: *Зеница трагизма* (кратки списи – 1923-1940), Ниш: Просвета, 1998.
- Руткевич, А. М., *От Фрейда к Хайдеггеру: Критич. очерк екзистенцијалног психоанализа*, М., Политиздат, 1985.
- Сапронов, П. А.: „Сверхсофиологија Л. П. Карсавина“, *Русская философия: Проблема своеобразия и основные линии развития*, СПб.: ИЦ Гуманитарная Академия, 2008.
- Сартр, Жан-Пол: *Биће и ништавило*, Нолит, Београд, 1983.
- Сартр, Жан-Пол: *Егзистенцијализам и марксизам*, Нолит, Београд, 1973.
- Сартр, Жан-Пол: *Размишљања о јеврејском питању*, Графос, Београд, 1992.
- Сартр, Жан-Пол: *Филозофске и политичке расправе*, Школска књига, Загреб, 1981.
- Светлая, Т. И., „Система филозофско-естетических взглядов А. Камю“, info@i-u.ru
- Свето Писмо / Нови Завјет*, превод Комисије Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве, Београд: Свети Архијерејски Синод Српске Православне Цркве, 2002.
- Свето Писмо / Стари Завјет*, Библијско друштво Србије и Црне Горе и Партенон, Београд, 2004.
- Спиркин, А. Г., *Философия*, www.i-u.ru
- Филиповић, Владимир: *Новија филозофија Запада*, Накладни завод Матице хрватске, Загреб, 1979.
- Философия XX века*, Авт. колл., М., Знание России, 1997.
- Флоровски, Георгије: „Појам стварања код Св. Атанасија Великог“, *Теолошки погледи*, VI/4, 1973.
- Флоровски, Георгије: *Источни Оци IV века*, Врњачка Бања: Св. Симеон Мироточиви, 1997.
- Флоровски, Георгије: *Источни Оци V-VIII века*, Манастир Хиландар, 1998.
- Франк, Семјон: *Светлост у тами*, Логос – Бримо, Београд, 2004.

- Фролов, И. Т., и др., *Ведение в философию*, Авт. колл., 3-е изд., перераб. и доп. - М., Республика, 2003.
- Шестов, Лав, *Кјеркегор и егзистенцијална философија*, Плато, Београд, 2002.
- Шмеман, Александар: *За живот света: светотајинска философија живота*, Логос: Ортодос: Јасен, Београд: Никшић, 1994.
- „Шопенхауер и савремена мисао“, зборник радова, Братство-јединство, Нови Сад, 1990.
- Albert Camus in the 21st Century: A Reassessment of his Thinking at the Dawn of the New Millennium*, Ed. Christine Margerrison, Mark Orme and Lissa Lincoln, Amsterdam – New York, 2008.
- Anderson, Thomas C., *A Commentary on Gabriel Marcel's: The Mystery of Being*, Marquette Studies in Philosophy, No. 46, Marquette University Press, 2006.
- Beck, Maximilian, „Existentialism, Rationalism, and Christian Faith“, *The Journal of Religion*, Vol. 26, No. 4 (Oct., 1946) 283-295.
- Blackham, H. J., *Six Existentialist Thinkers*, Routledge, London – New York, 2002.
- Bloom's Modern Critical Interpretations: The Stranger*, Ed. Harold Bloom Sterling, Chelsea House Publishers, Philadelphia, 2001.
- Brown, Stuart M. Jr., „The Atheistic Existentialism of Jean-Paul Sartre“, *The Philosophical Review*, Vol. 57, No. 2 (Mar., 1948) 158-166.
- Burkill, T. A., „Romanticism, Existentialism and Religion“, *Philosophy*, Vol. 30, No. 115 (Oct., 1955) 318-332.
- Caraway, James E., „Albert Camus and the Ethics of Rebellion“, *Mediterranean Studies*, Vol. 3, (1992) 125-136.
- Coates, J. B., „Existentialism“, *Philosophy*, Vol. 28, No. 106 (Jul., 1953) 229-238.
- Copleston, F. C., „Existentialism“, *Philosophy*, Vol. 23, No. 84 (Jan., 1948) 19-37.
- Curtis, Jerry L., „Camus' Hero of Many Faces“, *Studies in the Novel*, Vol. 6, No. 1 (spring 1974) 88-97.
- Davenport, John J., „Kierkegaard's Postscript in Light of Fear and Trembling: Eschatological Faith“, *Revista Portuguesa de Filosofia*, T. 64, Fasc. 2/4, *Horizontes Existenciários da Filosofia/ Søren Kierkegaard and Philosophy Today* (Apr. - Dec., 2008) 879-908.
- Duff, R. A., Marshall, S. E., „Camus and Rebellion: From Solipsism to Morality“, The University of Sterling, Scotland.
- Dufrenne, Mikel, „Existentialism and Existentialisms“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 26, No. 1 (Sep., 1965) 51-62.
- Duran, Jane, *The Philosophical Camus*, UCSB, Santa Barbara.
- Durfee, Harold A., „Albert Camus and the Ethics of Rebellion“, *The Journal of Religion*, Vol. 38, No. 1 (Jan., 1958) 29-45.
- Dwyer, Philip, „Freedom and Rule-Following in Wittgenstein and Sartre“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 50, No. 1 (Sep., 1989) 49-68.

- Ferré, Frederick, „Existentialism and Persuasion“, *The Philosophical Quarterly*, Vol. 12, No. 47 (Apr., 1962) 153-161.
- Foulk, Gary J., „Plantinga's Criticisms of Sartre's Ethics“, *Ethics*, Vol. 82, No. 4 (Jul., 1972) 330-333.
- Gabriel Marcel's Perspectives on the Broken World, Marquette Studies in Philosophy No. 18, Marquette University Press, 1998.
- Golomb, Jacob, *In Search of Authenticity from Kierkegaard to Camus*, Routledge, London – New York, 1995.
- Gordon, Haim, „Sartre's Struggle against the Holy“, *International Journal for Philosophy of Religion*, Vol. 19, No. 1/2 (1986) 95-103.
- Gray, Glenn J., „The Idea of Death in Existentialism“, *The Journal of Philosophy*, Vol. 48, No. 5 (Mar. 1, 1951) 113-127.
- Guthrie, George P. „The Importance of Sartre's Phenomenology for Christian Theology“, *The Journal of Religion*, Vol. 47, No. 1 (Jan., 1967) 10-25.
- Hanratty, Gerald, „The Religious Philosophy of Gabriel Marcel“, University College, Dublin.
- Hernandez, Jill Graper, *Gabriel Marcel's Ethics of Hope: Evil, God and Virtue*, Continuum International Publishing Group, New York, 2011.
- Hochberg, Herbert, „Albert Camus and the Ethic of Absurdity“, *Ethics*, Vol. 75, No. 2 (Jan., 1965) 87-102.
- Hopkins, Jasper, „Theological Language and the Nature of Man in Jean-Paul Sartre's Philosophy“, *The Harvard Theological Review*, Vol. 61, No. 1 (Jan., 1968) 27-38.
- Hornsby, Jennifer, „Sartre and Action Theory“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 48, No. 4 (Jun., 1988) 745-751.
- Jones, Gary E., „Sartre, Consciousness, and Responsibility“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 41, No. 1/2 (Sep. - Dec., 1980) 234-237.
- Judt, Tony, *The burden of responsibility: Blum, Camus, Aron, and the French Twentieth Century*, The University of Chicago Press, Chicago – London, 1998.
- Kroon, F. W., „On an Argument against Existentialism“, *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition*, Vol. 55, No. 2 (Feb., 1989) 215-221.
- Murchland, Bernard G., „The Philosophy of Gabriel Marcel“, *The Review of Politics*, Vol. 21, No. 2 (Apr., 1959) 339-356.
- Newman, Fred, „The Origins of Sartre's Existentialism“, *Ethics*, Vol. 76, No. 3 (Apr., 1966) 178-191.
- Novello, Samantha, *Albert Camus as Political Thinker: Nihilisms and the Politics of Contempt*, University of Torino, Italy, 2010.
- Pamplume, Louis, Brombert, Beth, „Gabriel Marcel: Existence, Being, and Faith“, *Yale French Studies*, No. 12 (1953) 88-100.
- Pelikan, Jaroslav: *Christianity and Classical Culture*, Yale University, 1993.
- Peyre, Henri, „Albert Camus, an Anti-Christian Moralism“, *Proceedings of the American Philosophical Society*, Vol. 102, No. 5 (Oct. 20, 1958) 477-482.

- Plantinga, Alvin, „On Existentialism“, *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition*, Vol. 44, No. 1 (Jul., 1983) 1-20.
- Salamun, Kurt, „Moral Implications of Karl Jaspers' Existentialism“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 49, No. 2 (Dec., 1988) 317-323.
- Schacht, Richard, „On 'Existentialism', Existenz-Philosophy and Philosophical Anthropology“, *American Philosophical Quarterly*, Vol. 11, No. 4 (Oct., 1974) 291-305.
- Sessler, Tal, *Levinas and Camus Humanism for the Twenty-First Century*, Continuum International Publishing Group, London – New York, 2008.
- Sherman, David, *Camus*, A John Wiley & Sons, Ltd., Publication United Kingdom, 2009.
- Solomon, Robert C., „Existentialism, Emotions, and the Cultural Limits of Rationality“, *Philosophy East and West*, Vol. 42, No. 4 (Oct., 1992) 597-621.
- Solomon, Robert C., *Dark Feelings, Grim Thoughts Experience and Reflection in Camus and Sartre*, Oxford University Press, New York, 2006.
- Stallknecht, Newton P., „Gabriel Marcel and the Human Situation“, *The Review of Metaphysics*, Vol. 7, No. 4 (Jun., 1954) 661-667.
- Sweetman, Brendan, *The vision of Gabriel Marcel: Epistemology, Human Person, the Transcendent*, Rodopi B.V., Amsterdam – New York, 2008.
- Treanor, Brian, *Aspects of alterity: Levinas, Marcel, and the contemporary debate*, Fordham University Press, New York, 2006.
- Wild, John, „Existentialism as a Philosophy“, *The Journal of Philosophy*, Vol. 57, No. 2 (Jan. 21, 1960) 45-62.
- Wittmann, Heiner, *Aesthetics in Sartre and Camus: The Challenge of Freedom*, Peter Lang, International Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main, 2009.
- Woolfolk, Alan, „The Artist as Cultural Guide: Camus' Post-Christian Asceticism“, *Sociological Analysis*, Vol. 47, No. 2 (Summer, 1986) 93-110.
- Yovel, Yirmiah, „Existentialism and Historical Dialectic“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 39, No. 4 (Jun., 1979) 480-497.

Методологија истраживања

Полазећи од посебности тематике, у раду ћемо се доминантно користити следећим методолошким приступима: историјско-компаративним и рационално-дедуктивним, употребљавајући при том дескриптивну, методу теоријске анализе, историјску методу и херменеутику текста.

Очекивани резултати и научни допринос

Детаљно излагање и довођење у везу наведених концепција имајући првенствено у виду начин на који се посматра однос појмова *слободе*, *љубави* и *патње*, као и оно што битно одређује та учења, допринијеће развоју богословско-философске дискусије код нас. Уз то, допринос нашег истраживања тиче се и понуде оригиналног рјешења у сагледавању дате проблематике, а на основи комуникације тих учења показаћемо у ком правцу би се хришћанска онтологија личности могла користити увидом и импулсима философија егзистенције.

ПОДАЦИ О МЕНТОРУ
за кандидата

мр Радисав Маројевић

Име и презиме ментора:

др Богољуб Шијаковић

Звање:

редовни професор

Списак радова који квалификују ментора за вођење докторске дисертације:

#	Назив рада
1.	Between God and Man, Sankt Augustin 2002.
2.	Огледање у контексту, Београд 2011.
3.	Мит и философија, Београд 2012.
4.	Присутност трансценденције, Београд 2013.
5.	The Presence of Transcendence, Los Angeles 2013.

Заокружити одговарајућу опцију (А, Б, В или Г):

А) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији техничко-технолошких, природно-математичких и медицинских наука ментор треба да има најмање три рада са SCI, SSCI, AHCI или SCIE листе, као и Math-Net.Ru листе.

Б) У случају менторства дисертације на докторским студијама у групацији друштвено-хуманистичких наука ментор треба да има најмање три рада са релевантне листе научних часописа (Релевантна листа научних часописа обухвата SCI, SSCI, AHCI и SCIE листе, као и ERIH листу, листу часописа које је Министарство за науку класификовало као M24 и додатну листу часописа коју ће, на предлог универзитета, донети Национални савет за високо образовање. Посебно се вреднују и монографије које Министарство науке класификује као M11, M12, M13, M14, M41 и M51.)

В) У случају израде докторске дисертације према ранијим прописима за кандидате који су стекли академски назив магистра наука ментор треба да има пет радова (референци) које га, по оцени већа научних области, квалификују за ментора односне дисертације.

Г) У случају да у ужој научној области нема квалификованих наставника, приложити одлуку Већа докторских студија о именовању редовног професора за ментора.

ДЕКАН ФАКУЛТЕТА

Датум

М.П.

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ПРАВОСЛАВНОГ БОГОСЛОВСКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

Одлуком Наставно-научног већа Православног богословског факултета Универзитета у Београду од 11. децембра 2013. именовани смо у Комисију за припрему извештаја о пријављеној докторској дисертацији мр Радисава Маројевића „Слобода – љубав – патња: Егзистенцијализам и Хришћанство у дијалогу“. На основу увида у неопходну документацију Комисија има част да Наставно-научном већу Православног богословског факултета поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ.

Кратка биографија кандидата

Радисав Маројевић је рођен у Никшићу 19. априла 1975. У родном граду је завршио основну школу, а од 1990. до 1994. похађао је у Сплиту, Крушевцу и Тивту средњу војну школу, након чега је уписао студије философије на Филозофском факултету у Никшићу, где је дипломирао 2000.

На Православном богословском факултету Универзитета у Београду положио је диференцијалне испите и уписао постдипломске студије на смеру за философију, које је окончао 8. јула 2010. одбраном магистарске тезе под насловом „Хришћанска онтологија личности и Левинасова феноменологија субјективности“. Живи у Никшићу. Преводи са руског, а служи се немачким и енглеским језиком.

Мр Радисав Маројевић је објавио монографску публикацију *Хришћанска онтологија личности и феноменологија субјективности* (Београд: Институт за теолошка истраживања ПБФ 2010), као и низ чланака: „Слобода, морал и право“, *Филозофски сусрети* III, Београд 2002, 77-87; „Капи слободе“, *Светигора*, бр. 141, 22-24; „Евхаристија и агапа“, *Светигора*, бр. 142, 45; „Особености корелације морала и права“, *Светигора*, бр. 147, 22-24; „Однос Закона и Благодати“, *Светигора*, бр. 150, 49; „Културно-историјски типови Данилевског“, *Светигора*, бр. 159-160, 2005, 47; „Словенофили – критичари западне цивилизације“, *Светигора*, бр. 161, 2005, 42; „Основе оноματοлогије Павла Флоренског“, *Слово*, 77-83; „Философија имена“, *Свевиће*, бр. 30, 2006, 6-7; „Основне карактеристике учења Василија Великог о Светом Духу“, *Свевиће*, бр. 60, 2010, 18-20; „Специфичне одлике Атонског спора о Имену Божијем“, *Смисао*, I/1-2 (2012) 121-128; „Нихилизам и Православље: Ниче, Хајдегер, Јанарас“, *Српска теологија данас* 2012, Београд 2013, 573-577. Објавио је и

петнаестак приказа и десетак превода, међу којима и опсежно дело Виктора Бичкова *Естетика Отаца Цркве* (Београд: Службени гласник 2010).

Предмет и циљ дисертације

Кандидат има намеру да сусрет егзистенцијализма и Хришћанства прикаже на проблемима слободе, љубави и патње, да анализује њихове односе и повезаности. Овде се под егзистенцијализмом подразумевају разне философије егзистенције, а у њима се првенствено уочавају проблеми који су у наслову рада. Проблеми слободе, љубави и патње посматрају се, с једне стране, у философијама егзистенције Кјеркегора, Јасперса, Хајдегера, Марсела, Сартра, Камија, а са друге стране у хришћанској мисли коју репрезентују Свети Оци и, у већој или мањој мери, савремени мислиоци попут Берђајева, Евдокимова, Зизиуласа, Лудовикоса.

Изван оквира систематске теорије, егзистенцијализам је начин виђења и објашњења човека, његовог постојања, значаја и смисла. Фокусирана на проблем индивидуалног постојања, философија егзистенције је тиме лишена откривања општеважећих, апсолутних категорија и објективних принципа, што је и разлог њене тешке примене у области васпитања. Кључни појам ове философије је *егзистенција*, која означава човека у његовој индивидуалности. Мислиоци који репрезентују ову философију посматрају је различито. Кјеркегор и Јасперс повезују доживљај егзистенције са Богом, насупрот Хајдегеру и Сартру, који пак истичу да је сам човек најпре ништа. С друге стране, оно што, према убеђењу Светих Отаца, представља кључну чињеницу у односу индивидуе и личности, која је одређујућег карактера, јесте да је личност несхватљива без слободе, јер је она слобода да се буде други, али не слобода у неком аксиолошком смислу. Дакле, не слобода *од* другог, већ слобода *за* другог. Круцијалним се сматра то да можемо волети само ако смо личности; изван личности нема праве љубави, као што нема личности изван заједнице. Једна личност онтолошки није могућна. То потврђује Света Тројица као вечна заједница Оца, Сина и Светога Духа, што сведочи Јеванђеље гласовитом сентенцом „Бог је љубав“ (1. Јн. 4, 8, 16), управо стога што је Тројица, заједница која почива на различности а не на истости. Једино ако волимо друге зато што су различни од нас живимо у слободи као љубави и у љубави као слободи, у заједници која „чува“ идентитет и оног који љуби и љубљенога. Патња је у тесној повезаности са духовношћу, са слободом, са човековом личношћу, и изван оквира те свезе не би ни ваљало тражити одговоре у погледу одређења њене суштине. Лествица духовног уздизања и усавршавања човека увек је обогаћена одређеним видом патње. Човек би чак, на том путу, у некој мери и могао да поклекне, али би свако одрицање од духовности и слободе у неком смислу несумњиво водило губљењу његовог достојанства.

Предмет дисертације је наиме истраживање које се тиче значења израза *слобода*, *љубав* и *патња*, појмова који су од великог значаја за разумевање

основних постулата религиозне философије, као и вероисповедних догмата на којима се темељи Хришћанство. Будући да ово истраживање претендује на успостављање дијалога између представника егзистенцијалистичког философског правца и одређених православних мислилаца, разуме се оних који су се умногоме бавили овом темом, оно ће се кретати у оквирима њихових становишта, без узимања у обзир како ову проблематику сагледавају други философски правци. Управо ту кандидат тражи простор и за сопствени допринос овој важној проблемској теми.

Основне хипотезе у истраживању

У истраживању наведене теме кандидат полази од следећих претпоставки:

(1) И у философијама егзистенције и у Хришћанству појмови слобода, љубав и патња имају битну улогу, а њихово расветљавање је кључ за разумевање оба учења.

(2) Сусрет наведених учења показује да међу њима постоји мноштво сличности, али и круцијалних разлика које су од великог значаја за очување њихове аутентичности.

(3) Сагледавање међусобне повезаности слободе, љубави и патње кроз призму односа егзистенцијализма и Хришћанства умногоме ће разјаснити дату проблематику и омогућити квалитетније валоризовање понуђених решења.

ПРЕЛИМИНАРНИ ОПИС САДРЖАЈА ДИСЕРТАЦИЈЕ (СТРУКТУРА ПО ПОГЛАВЉИМА)

I Увод

1. Егзистенцијалистичко схватање човека
2. Специфична обележја хришћанске антропологије

II Слобода

1. Слобода – блаженство које се налази у човеку
2. Слобода – отварање путева егзистенције
3. Слобода и вера
4. Бунтом до слободе
5. Слобода – чежња за вечним животом
6. „Нова духовност“ – пут до истинске слободе
7. Слобода и стваралаштво
8. Закључак

III Љубав

1. Авраам – символ очинске љубави
2. Љубав и апсурдност живљења

3. Љубав – фундаментална категорија личности
4. Љубав – тријумф над смрћу
5. Љубав – благодатна сила
6. Закључак

IV Патња

1. Патништво – трагање за Богом
2. Апсурдом до самоубиства
3. Патња – неизоставни чинилац човечијег постојања
4. Есхатолошка вера – пут до вечног живота
5. Закључак

V Закључак

Методе у истраживању

Сходно специфичности теме, кандидат ће се у раду користити следећим методичким приступима: историјско-компаративним и рационално-дедуктивним, употребљавајући такође дескриптивну методу, методу теоријске анализе, историјску методу и посебно херменеутику текста.

Очекивани резултати и научни допринос

Детаљно излагање и довођење у везу концепција егзистенцијализма и Хришћанства, првенствено имајући у виду начин на који се посматра однос појмова *слободе*, *љубави* и *патње*, као и оно што битно одређује та учења, допринеће развоју богословско-философске дискусије код нас. Уз то, допринос истраживања тиче се и настојања да се понуди оригинално решење у сагледавању дате проблематике, док на основи комуникације учења егзистенцијализма и Хришћанства кандидат жели да покаже у ком правцу би се хришћанска онтологија личности могла користити увидом и импулсима који долазе од стране философија егзистенције.

Прелиминарна библиографија

- Алфејев, еп. Иларион, „Учење Кападокијских Отаца о Светој Тројици“, www.verujem.org.
- Алферов, А. А., *О концепции всемирной истории К. Яанерса*, Известия вузов. Сев.-Кавк. регион. Обществ. Науки, №3, 1997.
- Берђајев, Николај, *Егзистенцијална дијалектика Божанског и људског*, Београд: Логос-Ортодос 1995.

- Берђајев, Николај, *О човековом позвању*, Београд: Zepter Book World 2000.
- Берђајев, Николај, *Смисао стваралаштва I, II*, Београд: Логос-Ант 1996.
- Берђајев, Николај, *Судбина човека у савременом свету*, Београд: Логос 1999.
- Берђајев, Николај, *Философија слободе I, II*, Београд: Логос-Ант 1996-97.
- Блум, Антоније, *На путевима к Богу живом*, Цетиње: Светигора 2003.
- Больнов, Отто Фридрих, *Философия экзистенциализма*, СПб.: Лань 1999.
- Бохенский, Ю.М., *Современная европейская философия*, www.vusnet.ru
- Вишеславцев, Борис, *Вечно у руској философији*, Београд: Логос 2007.
- Вэлэнс, Альфонс де, *Заметки о понятии страха в современной философии*, www.vusnet.ru
- Гундјајев, руски патријарх Кирил, *Слобода и одговорност: у потрази за хармонијом: људска права и достојанство личности*, Београд: ПБФУ, ИТИ, Гласник 2010.
- Демидов, А. Б., *Феномены человеческого бытия*, Минск: Экономпресс 1999.
- Евдокимов, Павле, „Тајна човекове личности“, *Теолошки погледи*, X, 4/1977, 232-243.
- Евдокимов, Павле, *‘Људа љубав Божија’*, Света Гора Атонска: Манастир Хиландар 1993.
- Зизиулас, митр. Јован, „Заједница и другачијост 1, 2“, *Светигора*, 30-3/1994, 22-24 и 32/1994, 31-33.
- Зизиулас, митр. Јован, „Истина и заједница“, *Беседа*, 1-4/1993, 49-92.
- Зизиулас, митр. Јован, „О људској способности и неспособности: теолошко истраживање личности“, Београд: Богословски факултет СПЦ 1998.
- Зизиулас, митр. Јован, *Догматске теме*, Нови Сад: Беседа 2001.
- Зизиулас, митр. Јован, *Екклесиолошке теме*, Нови Сад: Беседа 2001.
- Зизиулас, митр. Јован, *Од маске до личности*, Подгорица: Октоих 1999.
- Зотов, А. Ф., Мельвиль, Ю. К., *Западная философия XX века*, Московский Государственный университет им. М. В. Ломоносова, Философский факультет, www.vusnet.ru
- Јанарас, Христо, *Азбучник вере*, Нови Сад: Беседа 2008.
- Јасперс, Карл, *Ум и егзистенција*, Београд: Плато 2000.
- Јасперс, Карл, *Филозофска вера*, Београд: Плато 2000.
- Јевтић, еп. Атанасије, „Увод у теологију Кападокијских Отаца о Светоме Духу“, *Теолошки погледи*, VI, 1, 1973 (22-35).
- Јевтић, еп. Атанасије, *Живо Предање у Цркви*, Врњачка Бања-Требиње: Св. Симеон Мироточиви – Видослов Тврдошки 1998.
- Јевтић, еп. Атанасије, *На путевима Отаца*, књ. I, Београд: Храст 1991.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Од Откривења до Царства Небеског*, Острог-Тврдош-Никшић-Врњци 2010.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Патрологија*, св. II, Београд: Православни Богословски факултет, 1984.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Трагање за Христом*, II издање, Београд: Храст 1993.
- Јевтић, еп. Атанасије, *Философија и теологија*, Врњачка Бања: Св. Симеон Мироточиви 1994.

- Јевтић, еп. Атанасије, *Христос Алфа и Омега*, Врњачка Бања: Св. Симеон Мироточиви 2000.
- Јокић, Вујадин, *Филозофија Серена Кјеркегора*, Подгорица: ДЕЕЦГ 1999.
- Ками, Албер, *Мит о Сизифу*, Моно, Toros – Manana Press 1999.
- Ками, Албер, *Странац*, Београд: Verzalpress 1998.
- Камю, А., *Творчество и свобода*, Сборник, М.: Радуга 1990.
- Карелин, Рафаил, *Тајна спасења*, Србиње: Богословско братство 2003.
- Карсавин, Лев, *Поэма о смерти*, www.vusnet.ru
- Карсавин, Лев: *Путь Православия*, Москва: Фолио, 2003.
- Kierkegaard, Sören: *Ili – ili*, Veselin Masleša – Svjetlost, Sarajevo, 1990.
- Кјеркегор, Серен: *In vino veritas*, Градац, Чачак, 1994.
- Кјеркегор, Серен: *Болест на смрт*, Плато, Београд, 2000.
- Кјеркегор, Серен: *Бревијар*, Графос, Београд, 1979.
- Кјеркегор, Серен: *Две расправе*, Графос, Београд, 1982.
- Кјеркегор, Серен: *Осврт на моје дело*, Графос, Београд, 1981.
- Кјеркегор, Серен: *Појам стрепње*, Српска књижевна задруга, Београд, 1970.
- Кјеркегор, Серен: *Понављање*, Дерета, Београд, 2005.
- Кјеркегор, Серен: *Страх и дрхтање*, БИГЗ, Београд, 1975.
- Кјеркегор, Серен: *Филозофске мрвице*, Графос, Београд, 1980.
- Коссак, Е., *Екзистенциализм в философии и литературе*, М., Политиздат, 1980.
- Кралечкин, [Дмитрий](#), *Анекдот и онтология*, www.vusnet.ru
- Кувакин, В. А., *Религиозная философия в России начало XX века*, Москва, „Мысль“, 1980.
- Лавриненко, В. Н, ред, *Философия*, 2-е изд., испр. и доп., М., Юристъ. 2004.
- Левин, Г. Д., „Свобода воли. Современный взгляд“, info@i-u.ru
- Левицки, Сергеј, *Огледи из историје руске философије*, Логос, Београд, 2004.
- Лунчарский, А., *Самоубийство и философия*, www.vusnet.ru
- Мајендорф, Јован, протојереј: *Увод у светоотачко богословље*, I, II, Врњачка Бања: Пролог, 2005.
- Максим Исповедник, Свети, *400 глава о љубави*, Призрен, 1992.
- Мамардашвили, М. К., *Категория социального бытия и метод его анализа в экзистенциализме Сартра*, www.vusnet.ru
- Марсель, Габриэль, *Быть и иметь*, www.vusnet.ru
- Марсель, Габриэль, *К трагической мудрости и за ее пределы*, www.vusnet.ru
- Мацукас, Никос А.: *Проблем зла*, Каленић, Крагујевац, 2005.
- Мидић, еп. Игнатије: „Онтологија и етика у светлу христологије Св. Максима“, *Саборност*, 1-4, год. IX (2003) 13-59.
- Мидић, еп. Игнатије: *Сећање на будућност*, Београд: Повереништво манастира Хиландара у Београду, 1995.
- Несмелов, Виктор: *Наука о човеку*, ЦИД Подгорица – Филозофски факултет Никшић, Подгорица: Никшић, 2010.
- Павловић, Бранко, *Метафизика и егзистенција*, Плато, Београд, 1997.
- Попов, Василије: *Православље и слобода*, зборник, Светигора, Цетиње, 2006.
- Поповић, Јустин, *Тајне вере и живота*, Манастир Телије, Ваљево, 2000.

- Поповић, Јустин: „Над тајном младенца Исуса“ (1924), у: *Зеница трагизма* (кратки списи – 1923-1940), Ниш: Просвета, 1998.
- Поповић, Јустин: „Проблем саборности у Српској Цркви“ (1926), у: *Зеница трагизма* (кратки списи – 1923-1940), Ниш: Просвета, 1998.
- Руткевич, А. М., *От Фрејда к Хайдеггеру: Критич. очерк екзистенцијалног психоанализа*, М., Политиздат, 1985.
- Сапронов, П. А.: „Сверхсофиологија Л. П. Карсавина“, *Русская философия: Проблема своеобразия и основные линии развития*, СПб.: ИЦ Гуманитарная Академия, 2008.
- Сартр, Жан-Пол: *Биће и ништавило*, Нолит, Београд, 1983.
- Сартр, Жан-Пол: *Егзистенцијализам и марксизам*, Нолит, Београд, 1973.
- Сартр, Жан-Пол: *Размишљања о јеврејском питању*, Графос, Београд, 1992.
- Сартр, Жан-Пол: *Филозофске и политичке расправе*, Школска књига, Загреб, 1981.
- Светлая, Т. И., „Система филозофско-естетических взглядов А. Камю“, info@i-u.ru
- Свето Писмо / Нови Завјет*, превод Комисије Светог Архијерејског Синода Српске Православне Цркве, Београд: Свети Архијерејски Синод Српске Православне Цркве, 2002.
- Свето Писмо / Стари Завјет*, Библијско друштво Србије и Црне Горе и Партенон, Београд, 2004.
- Спиркин, А. Г., *Философия*, www.i-u.ru
- Филиповић, Владимир: *Новија филозофија Запада*, Накладни завод Матице хрватске, Загреб, 1979.
- Философия XX века*, Авт. колл., М., Знание России, 1997.
- Флоровски, Георгије: „Појам стварања код Св. Атанасија Великог“, *Теолошки погледи*, VI/4, 1973.
- Флоровски, Георгије: *Источни Оци IV века*, Врњачка Бања: Св. Симеон Мироточиви, 1997.
- Флоровски, Георгије: *Источни Оци V-VIII века*, Манастир Хиландар, 1998.
- Франк, Семјон: *Светлост у тами*, Логос – Бримо, Београд, 2004.
- Фролов, И. Т., и др., *Ведение в философию*, Авт. колл., 3-е изд., перераб. и доп. - М., Республика, 2003.
- Шестов, Лав, *Кјеркегор и егзистенцијална философија*, Плато, Београд, 2002.
- Шмеман, Александар: *За живот света: светотајинска философија живота*, Логос: Ортодос: Јасен, Београд: Никшић, 1994.
- „Шопенхауер и савремена мисао“, зборник радова, Братство-јединство, Нови Сад, 1990.
- Albert Camus in the 21st Century: A Reassessment of his Thinking at the Dawn of the New Millennium*, Ed. Christine Margerrison, Mark Orme and Lissa Lincoln, Amsterdam – New York, 2008.
- Anderson, Thomas C., *A Commentary on Gabriel Marcel's: The Mystery of Being*, Marquette Studies in Philosophy, No. 46, Marquette University Press, 2006.

- Beck, Maximilian, „Existentialism, Rationalism, and Christian Faith“, *The Journal of Religion*, Vol. 26, No. 4 (Oct., 1946) 283-295.
- Blackham, H. J., *Six Existentialist Thinkers*, Routledge, London – New York, 2002.
- Bloom's *Modern Critical Interpretations: The Stranger*, Ed. Harold Bloom Sterling, Chelsea House Publishers, Philadelphia, 2001.
- Brown, Stuart M. Jr., „The Atheistic Existentialism of Jean-Paul Sartre“, *The Philosophical Review*, Vol. 57, No. 2 (Mar., 1948) 158-166.
- Burkill, T. A., „Romanticism, Existentialism and Religion“, *Philosophy*, Vol. 30, No. 115 (Oct., 1955) 318-332.
- Caraway, James E., „Albert Camus and the Ethics of Rebellion“, *Mediterranean Studies*, Vol. 3, (1992) 125-136.
- Coates, J. B., „Existentialism“, *Philosophy*, Vol. 28, No. 106 (Jul., 1953) 229-238.
- Copleston, F. C., „Existentialism“, *Philosophy*, Vol. 23, No. 84 (Jan., 1948) 19-37.
- Curtis, Jerry L., „Camus' Hero of Many Faces“, *Studies in the Novel*, Vol. 6, No. 1 (spring 1974) 88-97.
- Davenport, John J., „Kierkegaard's Postscript in Light of Fear and Trembling: Eschatological Faith“, *Revista Portuguesa de Filosofia*, T. 64, Fasc. 2/4, *Horizontes Existenciários da Filosofia/ Søren Kierkegaard and Philosophy Today* (Apr. - Dec., 2008) 879-908.
- Duff, R. A., Marshall, S. E., „Camus and Rebellion: From Solipsism to Morality“, The University of Sterling, Scotland.
- Dufrenne, Mikel, „Existentialism and Existentialisms“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 26, No. 1 (Sep., 1965) 51-62.
- Duran, Jane, *The Philosophical Camus*, UCSB, Santa Barbara.
- Durfee, Harold A., „Albert Camus and the Ethics of Rebellion“, *The Journal of Religion*, Vol. 38, No. 1 (Jan., 1958) 29-45.
- Dwyer, Philip, „Freedom and Rule-Following in Wittgenstein and Sartre“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 50, No. 1 (Sep., 1989) 49-68.
- Ferré, Frederick, „Existentialism and Persuasion“, *The Philosophical Quarterly*, Vol. 12, No. 47 (Apr., 1962) 153-161.
- Foult, Gary J., „Plantinga's Criticisms of Sartre's Ethics“, *Ethics*, Vol. 82, No. 4 (Jul., 1972) 330-333.
- Gabriel Marcel's Perspectives on the Broken World, Marquette Studies in Philosophy No. 18, Marquette University Press, 1998.
- Golomb, Jacob, *In Search of Authenticity from Kierkegaard to Camus*, Routledge, London – New York, 1995.
- Gordon, Haim, „Sartre's Struggle against the Holy“, *International Journal for Philosophy of Religion*, Vol. 19, No. 1/2 (1986) 95-103.
- Gray, Glenn J., „The Idea of Death in Existentialism“, *The Journal of Philosophy*, Vol. 48, No. 5 (Mar. 1, 1951) 113-127.
- Guthrie, George P. „The Importance of Sartre's Phenomenology for Christian Theology“, *The Journal of Religion*, Vol. 47, No. 1 (Jan., 1967) 10-25.
- Hanratty, Gerald, „The Religious Philosophy of Gabriel Marcel“, University College, Dublin.

- Hernandez, Jill Graper, *Gabriel Marcel's Ethics of Hope: Evil, God and Virtue*, Continuum International Publishing Group, New York, 2011.
- Hochberg, Herbert, „Albert Camus and the Ethic of Absurdity“, *Ethics*, Vol. 75, No. 2 (Jan., 1965) 87-102.
- Hopkins, Jasper, „Theological Language and the Nature of Man in Jean-Paul Sartre's Philosophy“, *The Harvard Theological Review*, Vol. 61, No. 1 (Jan., 1968) 27-38.
- Hornsby, Jennifer, „Sartre and Action Theory“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 48, No. 4 (Jun., 1988) 745-751.
- Jones, Gary E., „Sartre, Consciousness, and Responsibility“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 41, No. 1/2 (Sep. - Dec., 1980) 234-237.
- Judt, Tony, *The burden of responsibility: Blum, Camus, Aron, and the French Twentieth Century*, The University of Chicago Press, Chicago – London, 1998.
- Kroon, F. W., „On an Argument against Existentialism“, *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition*, Vol. 55, No. 2 (Feb., 1989) 215-221.
- Murchland, Bernard G., „The Philosophy of Gabriel Marcel“, *The Review of Politics*, Vol. 21, No. 2 (Apr., 1959) 339-356.
- Newman, Fred, „The Origins of Sartre's Existentialism“, *Ethics*, Vol. 76, No. 3 (Apr., 1966) 178-191.
- Novello, Samantha, *Albert Camus as Political Thinker: Nihilisms and the Politics of Contempt*, University of Torino, Italy, 2010.
- Pamplume, Louis, Brombert, Beth, „Gabriel Marcel: Existence, Being, and Faith“, *Yale French Studies*, No. 12 (1953) 88-100.
- Pelikan, Jaroslav: *Christianity and Classical Culture*, Yale University, 1993.
- Peyre, Henri, „Albert Camus, an Anti-Christian Moralism“, *Proceedings of the American Philosophical Society*, Vol. 102, No. 5 (Oct. 20, 1958) 477-482.
- Plantinga, Alvin, „On Existentialism“, *Philosophical Studies: An International Journal for Philosophy in the Analytic Tradition*, Vol. 44, No. 1 (Jul., 1983) 1-20.
- Salamun, Kurt, „Moral Implications of Karl Jaspers' Existentialism“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 49, No. 2 (Dec., 1988) 317-323.
- Schacht, Richard, „On 'Existentialism', Existenz-Philosophy and Philosophical Anthropology“, *American Philosophical Quarterly*, Vol. 11, No. 4 (Oct., 1974) 291-305.
- Sessler, Tal, *Levinas and Camus Humanism for the Twenty-First Century*, Continuum International Publishing Group, London – New York, 2008.
- Sherman, David, *Camus*, A John Wiley & Sons, Ltd., Publication United Kingdom, 2009.
- Solomon, Robert C., „Existentialism, Emotions, and the Cultural Limits of Rationality“, *Philosophy East and West*, Vol. 42, No. 4 (Oct., 1992) 597-621.
- Solomon, Robert C., *Dark Feelings, Grim Thoughts Experience and Reflection in Camus and Sartre*, Oxford University Press, New York, 2006.
- Stallknecht, Newton P., „Gabriel Marcel and the Human Situation“, *The Review of Metaphysics*, Vol. 7, No. 4 (Jun., 1954) 661-667.

- Sweetman, Brendan, *The vision of Gabriel Marcel: Epistemology, Human Person, the Transcendent*, Rodopi B.V., Amsterdam – New York, 2008.
- Treanor, Brian, *Aspects of alterity: Levinas, Marcel, and the contemporary debate*, Fordham University Press, New York, 2006.
- Wild, John, „Existentialism as a Philosophy“, *The Journal of Philosophy*, Vol. 57, No. 2 (Jan. 21, 1960) 45-62.
- Wittmann, Heiner, *Aesthetics in Sartre and Camus: The Challenge of Freedom*, Peter Lang, International Verlag der Wissenschaften, Frankfurt am Main, 2009.
- Woolfolk, Alan, „The Artist as Cultural Guide: Camus' Post-Christian Asceticism“, *Sociological Analysis*, Vol. 47, No. 2 (Summer, 1986) 93-110.
- Yovel, Yirmiahu, „Existentialism and Historical Dialectic“, *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. 39, No. 4 (Jun., 1979) 480-497.

Закључак

На основу кандидатове молбе, образложења и документације за одобрење докторске дисертације **„Слобода – љубав – патња: Егзистенцијализам и Хришћанство у дијалогу“**, као и на основу увида у кандидатове досад објављене публикације, Комисија закључује да је предложена тема дисертабилна и да је кандидат **мр Радисав Маројевић** у стању да је успешно обради, те предлаже да му се одобри израда наведеног докторског рада.

У Београду, 3. фебруара 2014.

чланови Комисије:

др Богољуб Шијаковић, редовни професор, ментор
Православни богословски факултет УБ

др Порфирије Перић, доцент
Православни богословски факултет УБ

др Богдан Лубардић, доцент
Православни богословски факултет УБ

На основу чл. 28. и чл. 65. Статута Православног Богословског факултета Универзитета у Београду, Научно-наставно веће Факултета на својој 3. Седници у школској 2013/2014, одржаној 27.2.2014. године, донело је следећу

О Д Л У К У

1. Прихвата се извештај Комисије за одобрење теме докторске дисертације **мр Радисава Маројевића** под насловом "Слобода-љубав-патња: Егзистенцијализам и Хришћанство у дијалогу" у саставу: **др Богољуб Шијаковић, ментор, редовни професор Православног богословског факултета Универзитета у Београду; др Порфирије Перић, доцент Православног богословског факултета Универзитета у Београду; др Богдан Лубардић, доцент Православног богословског факултета Универзитета у Београду.**

2. Задужује се Служба за студентска питања Факултета да предметни извештај са предлогом и потребном документацијом достави Већу научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду на сагласност.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Кандидат је предао Већу пријаву за израду докторске дисертације.

Веће Факултета оформило је сходно актима факултета комисију за одобрење теме докторске дисертације. Комисија је у благовременом року поднела извештај Већу Факултета.

По разматрању поднетог извештаја, Наставно-научно веће Православног Богословског факултета Универзитета у Београду, донело је одлуку као у диспозитиву.

Доставити:

- Именованом
- Већу научне области УБ
- У досије
- Архиви

ДЕКАН

проф. др Предраг Пузовић